

Būtojo dažninio laiko veiksmažodžių reikšmė, daryba ir rašyba

Būtojo dažninio laiko veiksmažodžiai reiškia veiksmą, kuris vyko praeityje ne vieną kartą arba dažnai pasikartodavo.

1. **Būtasis dažninis laikas** (iš bendraties –dav-) *vesdavo* –[*vezdavo*]

rašyti, rašo, rašė

rašydavo < rašy-ti +dav + -o

2. Duslieji priebalsiai **k, p, s, š** prieš priesagą **-dav-** suskardėja. Rašybą tikriname keitimu.

Pvz.: kas **s**davo [ka**z**davo] girdima z, rašoma **s**, nes ka**s**ti

Perskaitykite sakmę. Pabraukite būtojo dažninio laiko veiksmažodžius. Sutartiniu ženklu pažymėkite priesagas.

^ ^ ^ ^ ^ ^ ^

Aitvaro išperinimas

(sakmė)

Kas norėdavo aitvarą turėti, tas laikydavo septynerius metus juodą gaidį. Tas gaidys po septynerių metų dėdavo kiaušinį ir išperėdavo aitvarą. Na, kas iš to kiaušinio išeidavo? Išeidavo kirminas, ilgas kaip žaltys, lėkdavo oru ir nešdavo į savo namus pinigus, javus, pieną. Šeimininkė kiekvieną rytą kepdavo aitvarui kiaušinienę.

2pr. 125 psl. Pratybų sąs. Iš sakinių išrašykite būtojo dažninio laiko veiksmažodžius ir nurodykite,, kaip jie padaromi.

Pavyzdys: *žiūrėdavo* < *žiūrė-ti* + *dav* + *o*

Vandenį veždavo iš Nemuno. Mano senelis pasakodavo apie undines. Iš visur eidavo žmonės undinės pažiūrėti. Ji gražiai dainuodavo. Bet tokiems smalsuoliams būdavo galas.

Papildoma užduotis: parašykite šalia veiksmažodžio bendračių kitas dvi pagrindines veiksmažodžio formas. Pasinaudokite žodynu (www.lkz.lt)

Būtojo dažninio laiko veiksmažodžių asmenavimas

VIENASKAITA				
Aš	<i>neš-dav-au</i>	<i>šauk-dav-au</i>	<i>mylė-dav-au</i>	<i>saky-dav-au</i>
Tu	<i>neš-dav-ai</i>	<i>šauk-dav-ai</i>	<i>mylė-dav-ai</i>	<i>saky-dav-ai</i>
Jis, ji	<i>neš-dav-o</i>	<i>šauk-dav-o</i>	<i>mylė-dav-o</i>	<i>saky-dav-o</i>

DAUGISKAITA				
Mes	<i>neš-dav-ome</i>	<i>šauk-dav- ome</i>	<i>mylė-dav- ome</i>	<i>saky-dav- ome</i>
Jūs	<i>neš-dav-ote</i>	<i>šauk-dav- ote</i>	<i>mylė-dav- ote</i>	<i>saky-dav- ote</i>
Jie, jos	<i>neš-dav-o</i>	<i>šauk-dav-o</i>	<i>mylė-dav-o</i>	<i>saky-dav-o</i>

Susklaustąsias bendratis parašykite būtojo dažniniu laiku.

Mes kartais (*matyti*) tėvo skausmą. Eidamas per mišką dažnai (*išsigąsti*) gyvačių. Po pertraukos jūs (*tęsti*) darbą. Kartais tu (*grįžti*) pavargęs. Rąstas (*plaukti*) upe ir (*nuskęsti*) . Šv.Jono išvakarėse mes (*eiti*) ieškoti paparčio žiedo.